មន្ទីរកសិកម្មខេត្តកណ្តាល

សៀវភៅណែនាំស្តីពី

បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមជ្រូក

ឆ្នាំ២០១៦

សៀវភៅបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមជ្រូក

រៀបចំដោយមន្ទីរកសិកម្មខេត្តកណ្ដាល

អ្នករៀបរៀង

លោក ហុង សំណាង

អ្នកផ្ដល់យោបល់ និង កែសម្រួល

លោក ប៊ុនធួន ស៊ីមូណា

លោក លឹម ងួនគ្រុយ

លោក អ៊ុល ងូរិន

លោក អ៊ិន ចាន់យ៉ារិទ្ធ

ម.ភ.ឯ.ក AIDOC

Code: 241-017

Date:

Donated by:

មាតិកា

១.សេចក្តីផ្តើម..១

២.លក្ខណៈពិសេសនិងបញ្ហាប្រឈម..............................៣

២.១ ប្រដាប់រំលាយអាហារ.. ៣

២.២ការធន់នឹងកំដៅនិងភាពត្រជាក់................................ ៤

២.៣ ចំណុចដែលត្រូវចងចាំ...៥

៣.សារធាតុចិញ្ចឹមដែលជ្រូកត្រូវការ..................................៥

៣.១ និយមន័យសារធាតុចិញ្ចឹម....................................៥

៣.២. ទឹក ៦

៣.៣ថាមពល... ៧

៣.៤ប្រូតេអ៊ីន(អាស៊ីត អាមីនេ)...................................... ៨

៣.៥ រ៉ែ.. ១៣

៣.៦ វីតាមីន.. ១៥

៣.៧ ចំណុចដែលត្រូវចងចាំ... ១៦

៤.ការផ្សំចំណីជ្រូក

៤.១ ចំណីប្រភពថាមពល.. ១៧

៤.២. ចំណីប្រភពប្រូតេអ៊ីន.. ១៨

៤.៣ ចំណីប្រភពរ៉ែ... ២០

៤.៤ ប្រភេទចំណីជ្រូក.. ២៣

៤.៥ ចំណុចដែលត្រូវចងចាំ... ២៣

៥.បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមជ្រូក.. ២៣
៥.១ ការចិញ្ចឹមកូនជ្រូកបៅដោះ...២៣
៥.២ ការចិញ្ចឹមកូនជ្រូកផ្តាច់ដោះ..២៤
៥.៣ ការចិញ្ចឹមជ្រូកបំប៉នយកសាច់.....................................២៩
៥.៤ ការចិញ្ចឹមមេជ្រូកដើម... ៣០
៥.៥ ការចិញ្ចឹមជ្រូកបា..៣៥
៥.៦ ការចិញ្ចឹមមេជ្រូកបំបៅកូន..៣៥
៥.៧ចំណុចដែលត្រូវចងចាំ... ៣៨
៦. ការប្រើចំណីធម្មជាតិសម្រាប់ជ្រូក..................................... ៣៩
៦.១ លក្ខណៈទូទៅនៃចំណីធម្មជាតិ (ចំណីក្នុងស្រុក)...៣៩
៦.២ ប្រភេទចំណីធម្មជាតិ..៤០
៦.៣ វិធីសាស្ត្រកែច្នៃចំណីធម្មជាតិ..៤៧
៧. ការរៀបចំទ្រុង និងអនាម័យ ៥០
៧.១ សារប្រយោជន៍នៃកំដៅ...៥០
៧.២ អនាម័យ...៥០
៧.៣ ទំហំទ្រុង..៥១
៧.៤ ស្នូកចំណី និងស្នូកឬបំពង់បឺតទឹក...................................៥៤
៨.សំយោគឯកសារ.. ៥៥

អារម្ភកថា

ប្រទេសកម្ពុជា មានសេដ្ឋកិច្ចពឹងផ្អែកលើវិស័យកសិកម្ម។ ប្រទេសកម្ពុជាមានប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណជាង៨០% ជាកសិករ ដែលមានជីវភាពរស់នៅ និង ប្រាក់ចំណូលពឹងផ្អែកលើមុខរបរកសិកម្ម ការធ្វើស្រែចំការ ដាំដំណាំ និងចិញ្ចឹមសត្វ។ល។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការប្រកបមុខរបរកសិកម្មរបស់ប្រជាជនទាំងនេះមិនទាន់បានប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រាន់ និងពឹងផ្អែកលើកត្តាធម្មជាតិទាំងស្រុង ទោះបីត្រូវបានលើកទិសដៅថាការអភិវឌ្ឍកសិកម្មជាគន្លឹះនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក៏ដោយ។ នាប៉ុន្មានទសវត្សចុងក្រោយនេះ គេបានសង្កេតឃើញថាអាកាសធាតុ និងបរិស្ថាននៃពិភពលោកទាំងមូលមានការប្រែប្រួលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ ក្នុងនោះមានទឹកជំនន់ និងភាពរាំងស្ងួតជាដើម។ ការប្រែប្រួលទាំងនេះមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងលើមុខរបរកសិកម្ម នៃប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ក៏ដូចជា សេដ្ឋកិច្ចជាតិដែរ។ ការពង្រីក និងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារ កសិករផ្អែកលើការ ចិញ្ចឹមសត្វ ពោលគឺមាន់ ជ្រូក គោ និងក្របី ពិតជាវិធានការណ៍ដ៏សមស្របមួយដែលឆ្លើយតបនឹងការបំរែបំរួល អាកាសធាតុ ពីព្រោះការចិញ្ចឹម សត្វមិនសូវត្រូវការទឹក និងងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រងនៅពេលមានការបំរែបម្រួលអាកាសធាតុ។

នៅប្រទេសកម្ពុជា គេសង្កេតឃើញមានការចិញ្ចឹមជ្រូកជាលក្ខណៈគ្រួសារ និងពាក់កណ្តាលឧស្សាហកម្មមានការរីកចំរើនគួរជាទីកត់សំគាល់។ គេសង្កេតឃើញការចិញ្ចឹមជ្រូករបស់កសិករ និងអ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកទាំងនេះមិនមានលក្ខណៈឯករាជ្យទេ ពីព្រោះពួកគាត់ប្រើចំណីផ្សំស្រេចពីក្រុមហ៊ុននានា ដែលមានតម្លៃមិនសមស្របសំរាប់ឲ្យសត្វស៊ី ហើយការប្រើប្រាស់ចំណីទៀតសោតក៏មិនស្របតាមតម្រូវការនៃប្រភេទសត្វនីមួយៗទៀតផង។ កត្តាទាំងនេះ

ហើយអាចមានផលប៉ះពាល់ លើតម្លៃជ្រូករស់របស់កសិករពោល ប្រាក់ចំណូលដែលគាត់ទទួលបានច្រើនទាបជាងការចំណាយលើ ការទិញចំណី។

ការកាត់បន្ថយចំណាយលើចំណី និងគួបផ្សំនឹងការអនុវត្ត បច្ចេកទេសបានត្រឹមត្រូវនៅក្នុងការចិញ្ចឹមជ្រូក ជាកត្តានាំឲ្យផលិត កម្មនេះទទួលបានចំណេញច្រើន។ បញ្ហានេះអាចកើតមានបាន ដោយសារកសិករ ឬអ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកត្រូវយល់ដឹងអំពីបច្ចេកទេស ចិញ្ចឹមជ្រូក ចេះរៀបចំចំណីដោយខ្លួនឯង ដោយប្រើប្រាស់ចំណី ដែលមានស្រាប់នៅក្នុងភូមិសម្រាប់ចិញ្ចឹមជ្រូក។

យើងខ្ញុំបានរៀបរៀងសៀវភៅនេះឡើង ចង់លបង្ហាញ ដល់កសិករ អ្នកចិញ្ចឹមសត្វ ភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិ ភ្នាក់ងារផ្សព្វ ផ្សាយឃុំ នូវបច្ចេកទេសសាមញ្ញ និងសមស្របមួយចំនួន លើបច្ចេក ទេសចិញ្ចឹម ការរៀបចំចំណីក ការធ្វើអនាម័យទ្រុង និងអនាម័យ សត្វជ្រូក ដើម្បីយកទៅអនុវត្តក្នុងការចិញ្ចឹមជ្រូកជាក់ស្តែងរបស់ខ្លួន ជានាបាននូវការបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់គាត់លើវិស័យនេះឲ្យកាន់ តែប្រសើរ។

យើខ្ញុំជឿជាក់ថាសៀវភៅនេះមិនបានផ្តល់ឲ្យសព្វគ្រប់នូវ អ្វី ដែលជាតម្រូវការរបស់មិត្តអ្នកអាន និង អ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកគ្រប់រូបទេ។ ដូចនេះសូមជួយផ្តល់ឲ្យយើងនូវសំណូមពរនានា ដែលទាក់ទងនឹង បច្ចេកទេសលើការចិញ្ចឹមសត្វជ្រូកដែលបងប្អូនចង់បាន។យើងខ្ញុំ ស្វា គមន៍ចំពោះ និងចូលរួមដោះស្រាយ ឆ្លើយតបសំណូមពររបស់ លោកអ្នកតាមការគួរ។សូមចងចាំថាការចូលរួមជួបប្រាស្រ័យ និង ជួយគ្នា ទៅវិញទៅមក ពិតជាអាចជួយឲ្យសហគមន៍ និងប្រទេស ជាតិយើង មានការរីកចំរើនដូចអារ្យប្រទេសនានាលើសកលលោក។

១.សេចក្តីផ្តើម:

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើពិភពលោកមានជាអាទិ៍ ទឹកជំនន់និងភាពរាំងស្ងួតជាដើមបានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់វិស័យកសិកម្ម, សុវត្ថិភាពស្បៀង, ជីវ- ភាពរស់នៅ និងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកទាំងមូល។ ដោយឡែកប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណជាង៨០% ជា កសិករក៏រងនូវផលប៉ះពាល់ផងដែរ ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានសម្រេចយកការអភិវឌ្ឍលើវិស័យកសិកម្មជា អាទិភាពសម្រាប់ពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចប្រទេស ។ ជាក់ស្តែងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានកំណត់ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មជាជ្រុងអាទិភាពមួយ នៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់ជាតិ ។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខា ប្រមាញ់និងនេសាទ បានដាក់ចេញគោលនយោបាយរួមមួយគឺ ជម្រុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងវិស័យកសិកម្ម ឲ្យបាននៅក្នុងរង្វង់ ៥%ក្នុងមួយឆ្នាំ ដែលក្នុងនោះគោលបំណងនៃកម្មវិធីទី២គឺ ជម្រុញការចិញ្ចឹមសត្វក្នុងអត្រាកំណើន៣%ក្នុងមួយឆ្នាំ។

ការកំណត់ទិសដៅ ដើម្បីបង្កើនផលិតកម្មសត្វរបស់ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ពិតជាស្របតាមបរិបទបច្ចុប្បន្នរបស់ពិភពលោកទាំងមូល ដែលកំពុងទទួលផលប៉ះពាល់នៃប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងបរិស្ថាន ។ ដើម្បីឲ្យមានភាពជោគជ័យក្នុងផលិតកម្មចិញ្ចឹមសត្វគ្រប់ប្រភេទ តម្រូវឲ្យកសិករ និងអ្នកចិញ្ចឹមសត្វគ្រប់រូប ត្រូវមានការយល់ដឹងលើបច្ចេកទេសមួយចំនួនដូចជាៈ ការជ្រើសរើសពូជ បច្ចេកទេសរៀបចំចំណី ការរៀបចំអនាម័យទ្រុង

និងសត្វ និងវិធានការការពារជំងឺជា ដើម ។ល។

តាមរយៈការអង្កេត យើងឃើញថាការចិញ្ចឹមសត្វនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាពិសេសការចិញ្ចឹមជ្រូក នាពេលបច្ចុប្បន្នមានការរីកចំរើនគួរឲ្យកត់សំគាល់ ។ ប៉ុន្តែនាពេលបច្ចុប្បន្នផលិតកម្មជ្រូករបស់ប្រទេសកម្ពុជា ស្ថិតនៅក្នុងការប្រកួតប្រជែងដណ្តើមទីផ្សារជាមួយនឹងបណ្តាប្រទេសជិតខាងក្នុងតំបន់។ ភាពជោគជ័យនៅក្នុងការប្រកួតប្រជែងនេះ កើតមានបានដោយសារកត្តាបច្ចេកទេសនៃការចិញ្ចឹមសត្វ ពោលគឺត្រូវរិះរកវិធីឬបច្ចេក ទេសចិញ្ចឹម និង ការប្រើប្រាស់ចំណីប្រភេទណាដែលនាំឲ្យសត្វឆាប់ធំក្នុងរយៈពេលខ្លី និងចំណាយថវិកាតិចនៅក្នុងដំណើរការផលិតកម្ម ។ បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលកសិករ និង អ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកត្រូវយល់ដឹង គឺការប្រើប្រាស់ប្រភេទចំណីដែលផ្សំឡើងពីធនធានចំណីដែលមានស្រាប់ ការរៀបចំ ចំណីដែលមានសារជាតុចិញ្ចឹមគ្រប់គ្រាន់ និង ស្របតាមតម្រូវការនៅក្នុងដំណាក់កាលលូតលាស់នីមួយៗ នៃប្រភេទជ្រូកអាច រកបាន។ ធ្វើដូចនេះអាចជួយកាត់បន្ថយការចំណាយលើចំណី និងជួយឲ្យសត្វធំធាត់លឿន ឆាប់បានលក់ នឹងទទួលបានប្រាក់ចំណេញ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតការបង្កើតជាសមាគមន៍ និង ក្រុមចិញ្ចឹមជ្រូកក៏ជាវិធីមួយដ៏ប្រសើរ ដែលជួយពង្រឹងស្ថេរភាព (ទី- ផ្សារតម្លៃ) នៃផលិតកម្មសត្វពិសេសផលិតកម្មជ្រូកផងដែរ។

សៀវភៅដែលបានចងក្រងនេះ គ្រាន់តែបានបង្ហាញនូវគន្លឹះ ឬ វិធីសាស្ត្រសមស្របមួយចំនួនដល់អ្នកចិញ្ចឹមសត្វ និងកសិករគ្រប់រូបអាចយកទៅអនុវត្តបាន ប៉ុន្តែវានៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅ

ឡើយទេ ។ ដូចនេះទាមទារឲ្យយើងទាំងអស់គ្នាប្រឹងប្រែងសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងផ្លាស់ ប្តូរបទពិសោធន៍ល្អៗលើបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមជ្រូកនេះ ជូនគ្នាទៅវិញទៅមកបន្ថែមទៀត ។

២. លក្ខណៈពិសេស និងបញ្ហាប្រឈមរបស់ជ្រូក

ជាទូទៅកសិករនិងអ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកគ្រប់រូប តែងចង់បានឲ្យជ្រូករបស់ខ្លួនមានសុខភាពល្អ លូតលាស់លឿននិងឆាប់បានលក់ៗ ដើម្បីសម្រេចវត្ថុបំណងនេះ កសិករនិងអ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកត្រូវយល់ដឹងលើលក្ខណៈពិសេស និង បញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនរបស់សត្វជ្រូកដូចមានខាងក្រោម៖

២.១ ប្រដាប់រំលាយអាហារ

ប្រដាប់រំលាយអាហារ(មាត់ ក្រពះ ពោះវៀន) មានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការរំលាយអាហារនិងស្រូបយករសជាតិ ជីវជាតិ ឬ សារធាតុចិញ្ចឹមពីចំណីអាហារមកចិញ្ចឹមខ្លួនសត្វ ធ្វើឲ្យសត្វឆាប់ធំធាត់ ។

សត្វជ្រូកមានក្រពះតែមួយ ប្រដាប់រំលាយអាហាររបស់វាមិនអាចកិនរំលាយចំណីដែលមានជាតិសរសៃ និង រឹងដែលមានដុំធំៗបានទេៗ ដូចនេះចំណីដែលត្រូវផ្តល់ឲ្យជ្រូកស៊ីត្រូវកិនបំបែកឲ្យម៉ត់ជាមុនសិនៗ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី សមត្ថភាពកិនរំលាយ និងស្រូបយកសារជាតុចិញ្ចឹមពីចំណីរបស់សត្វជ្រូកប្រែប្រួលប្រើទៅតាមវ័យនិងអាយុរបស់វាៗ នេះជាចំណុចដែលកសិករ និងអ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកត្រូវយល់ដឹង ពីព្រោះថាប្រសិនបើប្រើចំណីដែលជ្រូកមិនអាចកិនរំលាយបាន ចំណីទាំងនោះនឹងមិនរលាយ ហើយជ្រូកមិនអាចស្រូបយកជីវជាតិ ឬ សារធាតុចិញ្ចឹមដែលមានក្នុងចំណី

ទាំងនោះមកចិញ្ចឹមខ្លួនវា (សរីរាង្គ) បានទេ ផ្ទុយទៅវិញវាធ្វើឲ្យសត្វឈឺ ហើយសារធាតុចិញ្ចឹមទាំងនោះនឹងធ្លាក់ចេញមកក្រៅ តាមកាកសំណល់ផ្សេងៗ (លាមក ទឹកម៉ូត្រ និង ញើស) ដោយមិនបានប្រើប្រាស់អ្វីជាប្រយោជន៍សម្រាប់សត្វ ។ នេះជាកំហាតមួយយ៉ាងធំសម្រាប់កសិករ និង អ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកគ្រប់រូប ។ យើងអាចប្រៀបប្រដូចការទទួលយក ជីវជាតិ ឬ សារធាតុចិញ្ចឹមរបស់សត្វជ្រូក ទៅនឹងរសជាតិនំ (នំកូរ នំគម ។ល។) ដែលមនុស្សបរិភោគ វាអាចឆ្ងាញ់ និង មិនឆ្ងាញ់ ដោយសារម្សៅ ដែលបានពីត្បាល់មានធ្មេញញឹកឬ រង្វើល។ កាលណាប្រើត្បាល់ដែលមានធ្មេញញឹក ម្សៅដែលយើងបានម៉ត់ នំដែលយើងហូបមានរសជាតិឆ្ងាញ់។

២.២ ការធន់នឹងកំដៅនិងភាពត្រជាក់

ជ្រូកជាសត្វមានសាច់សំបូរខ្លាញ់ ដូចនេះខ្លួនវាងាយក្តៅជង្ហក់ណាស់ ។ កំដៅខ្លួនជ្រូកអាចកើនខ្ពស់នៅពេលកំដៅអាកាសធាតុខាងក្រៅកើនខ្ពស់ជាង៣៥អង្សាសេ (កំដៅខ្លួនមធ្យមរបស់ជ្រូកនៅចន្លោះពី ៣៨,៥០ ទៅ៤០អង្សាសេ) ។ ការកើនកំដៅនៃបរិយាកាសខាងក្រៅនាំឲ្យជ្រូកក្តៅជង្ហក់ អន់ចំណីអាក់ខានក្នុងការបន្តពូជ ជាដើម។ជ្រូកមិនអាចបន្សាំ នឹងអាកាសធាតុខាងក្រៅ ដែលត្រជាក់ជាង១២អង្សាសេបានទេ។ ប្រសិនបើអាកាសធាតុខាងក្រៅចុះត្រជាក់ទាបជាង១២អង្សាសេ នោះសត្វ

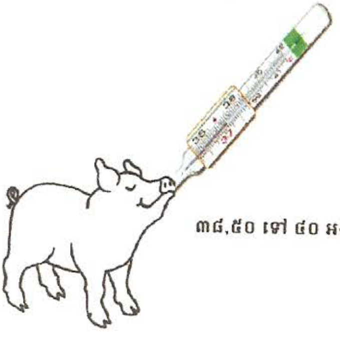

៣៨,៥០ ទៅ ៤០ អង្សាសេ

ជ្រូកនឹងងាប់ភ្លាម ពិសេសចំពោះកូនជ្រូក។ បំរែបំរួលអាកាសធាតុ